

РАДИ ЦАРЕВ ЧЕРНИЯТ ДЯВОЛ

chitanka.info

Саблята в дясната му ръка светкаше на залязващото есенно слънце, а ушите му бяха оглушали от тропота на копитата и от пронизителните звуци на бойната тръба, която свиреше непрекъснато:

— Атака! Атака!

Черният кон под седлото му просто летеше над земята. Сухата глава и късо подстриганата грива ту се навеждаха към стърнището, ту се изправяха, когато трябваше да прехвърли синор или широка вада.

Погледнеше ли настрани, конникът виждаше галопиращи коне с протегнати напред глави и приведени над вратовете им ездачи. Препускаха по полето, но във въздуха не се вдигаха валма прах и сухи треви, защото земята беше влажна от неотдавнашен дъжд. Пред конниците бяха остатъците от разбития немски полк. Войниците захвърляха оръжието и раниците си, за да тичат по-бързо, ужасени от сабите на преследвачите. Последните бяха вече съсечени, но надеждата крепеше останалите. Наблизо се виждаше селище, където можеха да се скрият. В тая война на машините хитлеристите твърде рядко бяха попадали в прицел на конница.

Бегълците започнаха да изчезват зад оградите на дворовете, зад белите стени на къщите със сламени покриви. И изведнъж на много места от селото изригнаха червени пламъчета. Във въздуха просвириха оловни смерчове, куршумите се носеха като рояци разсърдени оси, някъде настрани избухнаха мини. Пръстта, която очакваше плугове, се изгърбваше, вдигаше се разкъсана на парцали. Позицията на немците, която преграждаше пътя на българските войски към Щип, преминаваше през селото и конницата се беше натъкнала на нея.

Ефрейторът, който беше излязъл далече пред ескадрона си, погледна тревожно назад. Конниците завиваха, устремяваха се надясно, където имаше овраг и можеха да се скрият от картечните и мините, защото бяха твърде лесна цел за неприятеля. Младият мъж прецени мигновено, че ще го улучат, докато ги настигне през голото поле. Наляво се проточваше дебела каменна ограда около лозе с колиба в средата. Тя беше на стотина крачки от позицията на немците. Само там можеше да намери защита за себе си и за коня. Насочи животното, то се вдигна на задните крака, протегна плавно предните и вече беше във въздуха над камъните, когато нещо перна ефрейтора в рамото, светлината на деня угасна в очите му и той падна на земята до първата редица от лози.

Черният кон измина десетина крачки в лозето, намали хода, извърна се и тръгна към ранения под пищенето на куршумите. И двамата се намираха в мъртво пространство, в което немските картечници не можеха да ги улучат. Животното спря, протегна глава, надуши кръвта на стопанина си и изпръхтя с издути ноздри. После хвана с бърни куртката му, дръпна я, опита се да го свести, но ездачът беше изпаднал в дълбока забрава. Конят се извъртя, пристъпи, удари с крак по земята, изпръхтя призивно. Човекът не отговаряше, но честото му дишане показваше, че е жив. Тогава черният кон застана над ефрейтора, сякаш искаше да го запази от куршумите.

В това време ескадроните се спуснаха в оврага на рекичката. Там се спешиха, коневодачите отведоха конете по-далече, а войниците залегнаха по брега на дола и започнаха да отговарят на немската стрелба със своите кавалерийски карабини. Пехотният батальон, който ги следваше по петите в конната атака, залегна на двеста метра от селото, окопа се по насипа на някакъв канал и скоро откри огън със своите картечници и мини. Стъмняваше се бързо, вечерта хвърляше сивите си мрежи над полето, разкъсвана от червените пламъчета на изстрелите. Шумотевицата на боя затихваше бавно. Станало беше ясно, че ще се нощува на това място и противниците се успокояваха. Отлично разбираха, че нито едните, нито другите ще тръгнат в атака през нощта.

След около час и половина от края на лозето, откъм селището, над каменната ограда се показаха две кръгли железни каски, а под тях проблеснаха човешки очи. Черният кон потръпна, но не се помръдна от мястото си. Ушите му се насочиха към хората.

— Ханс, ей там лежи... Конят е до него. Може да е ранен, трябва да го заведем при капитана... Език...

— Ще видим... Ако е мъртъв, ще взема поне сабята му за спомен. Тези проклети кавалеристи съсякоха тридесетина от нашите глупаци...

Немците прехвърлиха оградата и тръгнаха наведени между лозите, за да не забележат от българските окопи движението им. Когато приближиха на десетина крачки, черният кон се обърна към тях. Той протегна глава, присви ушите си, муцуната му се озъби застрашително. В тишината на вечерта прозвуча ниско дрезгаво хриптене.

— Ханс, тоя кон не ми харесва.

— Чакай, ще го прогоня... Да не си стрелял, че българите ще ни направят на решета! Не са далече...

Наведеният немец грабна един прът и замахна косо към животното, за да го сплаши и отдалечи от човека. Черният кон не избяга, а се изправи на задните си крака и размаха предните за удар с копита. От гърлото му се изтръгна диво цвилене. В настъпващата тъмнина очите му бляскаха, гривата му приличаше на извита настръхнала четка, а зъбите се белееха. По всичко изглеждаше, че е готов да защитава стопанина си.

— По дяволите, това е истинско чудовище, Ханс!

— Е, чувал бях, че конете понякога бранят господаря си, но не бях виждал с очите си, Гюнтер.

— И какво да правим?

— Нищо, остави го... Да вървим обратно. Българинът сигурно е убит, конят му ще стои до утре тук. Тогава ще видим... Капитанът ще нареди.

Двамата немци тръгнаха заднешком към оградата. Може би се бояха да обърнат гръб към разярения кон, който стъпваше често от крак на крак и хриптеше заплашително. Струваше им се, че ще налети, ще ги стъпче с копитата си. Кавалеристът се свести от гласовете на немците и от дивото цвилене на коня си. Той лежеше безпомощно и виждаше фигурите им на малко по-светлото небе. Следеше налетите на Арап и очакваше всеки миг автоматите им да засвяткат зловещо и да погубят вярното животно. Пушката му беше паднала някъде в тъмнината, а и стреляше ли по немците, щяха да дойдат други. И чак когато ги видя да отстъпват, без да стрелят, долови боязънта им да се разкриват чрез стрелба и усети слаба надежда, че засега пленът или смъртта ще се разминат с него. Стъпките им се отдалечиха към селището и едва тогава кавалеристът прошепна тихо:

— Арап!

Черният кон пристъпи, влажните ноздри се допряха до бузата му, усети горещината им. Гърлото на животното прохриптяваше и в ниските груби звуци се усещаше едва доловима гальовност. Човекът протегна здравата си ръка и пръстите му погъделичкаха меката вдлъбнатина под лявото око на коня. Животното потръпна цяло от

задоволство. Това беше дружелюбна закачка, за която знаеха само те двамата и никой друг.

Преди два месеца този кон го наричаха в ескадрона Черният дявол. Можеха да го подковат единствено с помощта на специален станок, в който го вкарваха с големи разправии. Най-опитните ездачи падаха от седлото, разиграеше ли се по манежа. Един си строши ръката, друг краката, а трети лежаше от сътресение на мозъка цели пет месеца в болницата. От съседния конен полк изпратиха някакъв голям специалист, който се държаше доста на седлото, но накрая, когато вече се готвеше да слезе със самодоволна усмивка, конят внезапно вдигна главата си назад и го удари с тила си право в носа. Укротителят падна на земята като чувал с картофи, стоя три месеца в лазарета от тежка контузия и славата му помръкна завинаги.

Никой не можеше да се приближи към задницата му, защото копитата му биеха по-точно и от ковашки чук. Отмъщаваше си за бой или за каквато и да е друга обида. Помнеше кой го е ударил с месеци и в най-неочаквания момент или го притискаше с рамото си до стената, или го захапваше светкавично за ухото или за пръстите на ръката. Ездачите от ескадрона се бяха отчаяли от него и поискаха помощта на ветеринарния лекар — той да реши дали може да се направи нещо, или пък да му теглят куршума. Иначе животното беше великолепно — излято от цяло парче въглен. Възрастният капитан оглежда дълго Черния дявол. А той имаше късо туловище, коремът му беше стегнат, предните крака по-дълги, тънки и здрави, шията лебедова, главата суха, очите огнени.

— Чудесен кавалерийски кон! — рече той накрая. — Истински потомък на кобила от Делиормана и на чистокръвен арабски жребец. Има едни изисквания на арабите към техните коне: животните трябва да бъдат с дълги уши, шия и предни крака, с къс корен на опашката, къс гръб и задни крака, с широко чело, широки гърди и широка задница, с чиста кожа, очи и копита, със звезда на челото... Когато препуска в кариер, добрият арабски кон трябва да закрива ездача си отпред с шията, а отзад с опашката, момчета... Този кон само дето няма звезда на челото. Иначе всичко му е на мястото... Трябва да му се намери майсторът...

— А майсторът му сигурно не се е родил още — измънка фелдфебелът с половин уста. — Какво да го правим, господин

капитан?

Ветеринарният лекар се усмихна принудено, позасука левия си мустак и отвърна уверено:

— Е, аз не съм от тия, дето могат да измъчват животните, но най-простият начин е да го държите в тоя станок гладен и жаден, докато се укроти съвсем и започне да не вижда добре от изтощение... Тогава този, който го нахрани и напои, ще му стане стопанин. Има една стара поговорка: „С празна торба кон не се улавя“. Средството е старо, изпитано и много сигурно... Опитайте!

Черният жребец остана в станокa. Месецът беше горещ. В страната избухна Деветосептемврийското въстание, народът посрещаше Червената армия с ликуване. Българската войска се подготвяше за война с немците, които все още окупирваха големи части от Македония и Югославия. Кому беше до врания кон, който стоеше в станокa гладен и жаден?

През първия ден животното беше свежо, очите му бяха кръвясали от гняв и никой не се опитваше да го закача, макар че тялото му беше оковано сред тежките греди на станокa. Вторият ден измина мъчително за коня — нямаше къде да се скрие от палещите лъчи на слънцето. Виждаше се как краката му се подгъваха от време на време, но след това пак се изправяха и Черният дявол вдигаше гордо глава. Той поглеждаше често към конюшнията, може би очакваше да се покаже конярят, да го освободи от затвора. Привечер дори процвили за пръв път призивно, но никой не му отвърна, никой не се отзова.

Тогава животното се разлюля в дървената клетка, тъй хитро скована от хората. Краката му се опитаха да разрушат клопката, но само разрани единия си заден крак над копитото. И беше принуден да спре разтреперан от напрежение и слабост. Един войник видя напразните опити на животното и сърцето му изтръпна от съчувствие. Когато се стъмни, момъкът напълни кофа с вода, сложи под мишницата си цял черен хляб и се приближи до станокa. Черният дявол, който почти се беше отпуснал, вдигна бдително глава.

— Мирувай, Арап! — рече войникът тихо. — Ще ме видят и ще отнеса калая от фелдфебела. В ареста ще ме прати за едната хубост...

Черният кон потръпна при звуците на този ласкав глас. Животното видя една ръка да се протяга в полутъмнината към главата му. Можеше да я ухапе чудесно, да усети как се трошат костите на

пръстите под натиска на едрите му зъби. Но конят не стори нищо лошо на човека, а изчака търпеливо тя да досегне вдлъбнатината над лявото му око. Каква беше тази магия за човешките пръсти, която разтопяваше набраната в гърдите му ярост и го накара да изпръхти гръдно, приветствено да поклати главата си нагоре и надолу. И при това внимаваше да не удари човека.

— Ха така, Арап! Ето, пийни си водица...

Конят потопи муцуна във водата и изпразни кофата на един дъх. След това поемаше покорно късове хляб и накрая дори позволи на войника да го прегърне през шията и да сложи главата си до страните му. Изглежда, нещо беше станало в главата на животното, беше го променило бързо и окончателно.

Следобедът на следващия ден беше предвиден за укротяването на опърничавия кон. Ветеринарният лекар, фелдфебелът и десетина кавалеристи се изправиха пред станокa. Изведоха Черния дявол на свобода. Двама души държаха юздечката му отстрани и стояха доста далече от краката му. Фелдфебелът взе специално приготвената кофа с вода и я поднесе пред муцуната на коня. Черният кон махна с глава и водата го окъпа целия.

— Проклет да е! — извика той. — Само куршумът може да го оправи!

Старият ветеринарен капитан присви рамене.

— Господин фелдфебел — обади се един от младите войници. — Нека аз да го напоя. Гледал съм много коне...

— Ти ли?

— Нека, господин фелдфебел...

— Хайде де! Ама, ако ти откъсне ухото, няма да се оплакваш.

Войникът изтича, донесе кофа с вода, сложи я на земята, пое юздечката от другарите си и я отпусна. Конят изпръхтя в лицето му, наведе се и започна да пие мирно, сякаш никога не беше беснял. Ветеринарният лекар, фелдфебелът и кавалеристите се спогледаха смаяно, когато момъкът сложи ръка на врата на животното. Черният дявол не посегна да го ухапе, а дори сложи главата си на рамото му. Младият кавалерист погледна към началника си и продума умолително:

— Господин фелдфебел, зачислете го на мен! Ще го гледам добре...

От този момент Черният дявол стана Арап и забрави всичките си лоши навици. Той премина с ездача си всичките сложни учения, които трябваше да го научат хладнокръвно да се отнася към изстрелите, даващи се от гърба му, към избухващите наблизко взривове на мините, към препятствията по време на атака. Един-два пъти старият ветеринарен лекар срещна младия кавалерист из казармата, искаше му се да попита как е успял да укроти Черния дявол, но все не успяваше, а след две седмици полкът беше отправен на Южния фронт срещу немците и разговорът не се състоя.

Раненият ефрейтор се окопоти от нощната хладина. Превърза раната с личния си медицински пакет. Стараеше се да не вдига шум, защото немците бяха наблизко. И без това техните картечници пролайваха често и пускаха огнени езици към българските окопи. Тялото му беше изтръпнало, размърда се внимателно, поразкърши краката и здравата си ръка. Конят наведе глава към него, очите му блестяха насърчително на светлината на трасиращите куршуми.

— Успея ли да седна на седлото, ще се измъкна оттук — помисли си раненият. — Ще препусна до оврага и там вече не могат да ни улучат...

Българският кавалерист почака тъмния облак, идващ от запад, да покрие бледата луна и прошепна развълнувано на коня си:

— Арап, ела тук!

Черният кон надвеси глава, ръката на човека обхвана шията му, дръпна я още по-надолу.

— На колене, Арап! На колене... — шепнеше горещо кавалеристът.

Дали в тази съдбовна нощ конят беше станал по-друг или се случи нещо непонятно, но неочаквано той коленичи. Човекът се извъртя, повдигна крак, прехвърли го през седлото и успя да седне устойчиво.

— Стани, Арап!

Животното се изправи, краката на кавалериста намериха пипнешком стремената и той пое дълбоко въздух. Раненото рамо го болеше нетърпимо, но може би точно това го държеше бодър. При всяко движение човекът потръпваше от болка. И странно — той усещаше смътно, че животното му отвръща с насрещно потръпване. Струваше му се, че става някак по-леко, някак по-лесно да стои на

седлото. Черният кон, изглежда, долавяше състоянието му. Може би затова Арап прехвърли тъй плавно съборената ограда и се плъзна като сянка по стърнището. Търчеше с необикновен тръс, при който седлото оставаше почти неподвижно. Копитата му не издаваха тропот, когато се докосваха до влажната земя. Кавалеристът не яздеше, а плуваше във въздуха. Или поне такова усещане изпитваше.

Изминали бяха стотина метра, когато ги издаде трасиращ ред на картечница. Силуетът на ездача се очерта във въздуха. Подире му заграчи картечница. Вихри от куршуми се носеха отляво и отдясно, минаваха над главата на кавалериста. Арап се спусна в кариер — сега вече не можеше да става дума за щадене на ранения ездач — всеки миг можеха да ги улучат.

Ефрейторът трябваше да събере всичката си сила, за да се задържи на седлото и да направлява животното към оврага. Немците загубиха целта за няколко секунди и в това беше спасението. Силуета на черния кон видяха и от позицията на българите.

— Момчета, огън по немците! Само да не ударите нашия кавалерист! — понесе се от човек на човек.

Картечниците заговориха забързано, засипаха с олово позицията на враговете, караха ги да замлъкнат. Най-сетне конникът хлътна в тъмния овраг. Свистенето на куршумите позаглъхна. Те минаваха сега високо над главата му. Арап вървеше с бърза и внимателна стъпка по дъното, където струеше лъскаво поточе. Измъчваше го жажда, но той не биваше да спира.

— Кой е?

Гласът на българина се стори на младия ездач като песен.

— Свой! Свой, братя!

И докато тичаха към него, раненият се свлече от седлото. Войниците завариха Черния дявол да стои до стопанина си. Когато го понесоха към окопа, животното изпръхтя тихо и тръгна бавно след тях...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.